

Finland satsar på bättre utbildning i palliativ vård

Regeringen i Finland finansierar en förbättring av utbildningen inom palliativ vård för både sjuksköterskor och läkare. Ett av målen är en internationellt jämförbar rekommendation för vad som bör ingå i utbildningarna på grund- och specialistnivå.

PROJEKTET HETER EDUPAL och löper från 2018 till 2021. Syftet med projektet är att kartlägga nuläget i undervisningen i palliativt vårdarbete i Finland samt att utarbeta en nationell rekommendation för hur kunskap om palliativ vård ska ingå i yrkeshögskolors sjuksköterskeutbildning. Utöver att utbildningen i palliativ vård utvecklas, utvecklas även den medicinska utbildningen. Enligt internationell forskning behövs tilläggsutbildning om vård i livets slutskede i Finland och i Europa. EduPal-projektet omfattar 15 yrkeshögskolor, fem medicinska fakulteter samt en forskningsenhet och finansieras av Finlands undervisnings- och kulturministerium.

Enligt Europaparlamentets resolutionsförslag är palliativ vård en mänsklig rättighet och den ska vara tillgänglig för alla som behöver den. Enligt WHO:s uppskattning är behovet av palliativ vård ställt i relation till befolkningen störst i Europa. Behovet växer kraftigt när befolkningen åldras

och de kroniska sjukdomarna ökar. I Finland uppskattar man att cirka 30 000 personer behöver vård i livets slutskede och att ett ännu större antal behöver palliativ vård i tidigare sjukdomsskeden.

Palliativ vård räknas till sjuksköterskans kärnkompetenser. Sjuksköterskor, som i Finland kallas sjukskötare, träffar patienter i palliativ vård och vid vård i livets slutskede i många olika vårdmiljöer. Enligt rekommendationerna om palliativ vård ska undervisning om denna inkluderas i all utbildning för experter inom hälso- och sjukvården.

EduPals övergripande syfte är att:

- Kartlägga det aktuella läget för utbildningen om palliativ vård för sjuksköterskor och läkare i Finland och jämföra resultatet med de internationella rekommendationerna.
- Utarbeta en kompetensbeskrivning på grundnivå samt på två specia-

Om EduPal

EduPal är ett tvärsektorielt, tvärvetenskapligt och arbetslivsorienterat projekt för att utveckla palliativt vårdarbete och medicinsk utbildning. Det är ett spetsprojekt för utvecklande av högskoleutbildning som finansieras av undervisnings- och kulturministeriet (OKM). I projektet ingår 15 yrkeshögskolor som erbjuder sjuksköterskeutbildning. Vidare ingår fem medicinska fakulteter vid universiteten samt en forskningsenhet för vård- och hälsoförvaltningsvetenskaper.

listnivåer för palliativ vård till sjuksköterskor och läkare. Detta sker i ett tvärvetenskapligt samarbete med experter från arbetslivet.

- Skapa en nationell rekommendation som inkluderar palliativ vård i grundutbildningen för sjuksköterske- och läkarstudier.
- Skapa en nationell rekommendation för specialistutbildning i palliativ vård och medicin för att ge/garantera specialistkompetens i palliativ vård. Projektet kommer också att utveckla samarbete inom magisterexamina vid universitet. Projektet utvecklar FoU-aktiviteter relaterade till palliativ vård, innovativa undervisningsmetoder och nya inlärningsmiljöer. Projektet kommer också att bidra till ett nationellt, tvärvetenskapligt nätverk av experter inom palliativ vård som kommer att främja utbildning och forskning i palliativ vård.

EduPal-projektet genomförs i fyra steg:

1. Fokus på genomgång av läropla-

nera och att få forskningstillstånd för att kartlägga i hur hög grad palliativ vård ingår i undervisningen vid yrkeshögskolor och universitet. Med hjälp av workshops och frågeformulär till arbetslivet och studerande insamlas information. Baserat på denna information skapas kompetensbeskrivningar till bas- och specialistnivåerna.

2. Utifrån kompetensbeskrivningarna skapas en nationell – och internationellt jämförbar – rekommendation för grundutbildning inom palliativ vård för sjuksköterske- och läkarutbildningen.
3. Utveckla rekommendationer för specialistutbildning inom palliativ vård och medicin på två nivåer.
4. Utveckla nya, innovativa undervisningsmetoder som underlättar tvärvetenskapligt lärande, etablera FoU-aktiviteter och skapa ett tvärvetenskapligt expertnätverk. Nätverket ska upprätthålla och utveckla utbildning, utveckling och forskning inom palliativ vård och medicinsk vetenskap.

RESULTATEN AV EduPal-projektet blir alltså internationellt jämförbara rekommendationer för grundutbildning och specialistutbildning inom palliativ vård och medicin, som bygger på kompetensbeskrivningar inom olika nivåer av palliativ vård. Projektet kommer också att fördjupa lärarnas kompetens, bekräfta studerandes kompetens och förbättra arbetslivskunskaper. Vidare skall projektet skapa möjligheter för flexibla studier i palliativ vård och medicin inom det finländska utbildningssystemet för att nå en hög nivå som uppfyller internationella standarder. ■

Artikeln med referenser finns på www.nrvp.se.

Minna Hökkä
EduPal projektchef, Kajaanin Ammattikorkeakoulu, Kajana, Finland

Lisen Kullas Nyman
EduPal projektmedlem, Lektor Yrkeshögskolan Novia, Vasa, Finland

Lena Sandén-Eriksson
EduPal projektmedlem, Lektor Yrkeshögskolan Novia, Vasa, Finland

LINDRING BORTOM BOTEN

Digital utbildning utifrån nationella riktlinjer i palliativ vård

Utbildningen ger dig kunskap i rörelseglädje vid livets slut, palliativ nutrition, när hålla brytpunktssamtal, symtomlindring vid livets slut och nya onkologiska läkemedel

Del 1 den 22 oktober
Del 2 den 19 november

Mer info och
anmälan på
www.palliationsakademin.se

Bertil Axelsson, överläkare

Kersti Olson, fysioterapeut

Charlotta Svalander, dietist

Referenser:

1. EduPal-Palliativisen hoitotyön ja lääketieteen koulutuksen monialainen ja työelämälähtöinen kehittäminen. Tillgänglig: <https://www.palliativisenkoulutuksenkehittaminen.fi/>. Hänvisat 21.2.2020
2. Social- och hälsovårdsministeriet. 2017. Palliativisen hoidon ja saattohoidon järjestäminen. Työryhmän suositus osaamis- ja laatuksiteereistä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmälle. Social- och hälsovårdsministeriets rapporter och promemorior 2017:44. Tillgänglig. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-3896-0>. Hänvisat 21.2.2020.
3. Palliativ vård och vård i livets slutskede. Käypähoito-rekommendation. Arbetsgrupp som Finska Läkarföreningen Duodecim och Suomen Palliativisen Lääketieteen yhdistys tillsatt. Helsingfors: Finska Läkarföreningen Duodecim 2018. Tillgänglig: www.kaypahoito.fi. Hänvisat 21.2.2020
4. Council of Europe: Committee on Social Affairs, Health and Sustainable Development. 2018. The provision of palliative care in Europe. Document 14657. Tillgänglig: <http://semticpace.net/tools/pdf.aspx?doc=aHR0cDovL2Fzc2VtYmx5LmNvZS5pbm-QvbncveG1sL1hSZWYvWDJILURXLWV4dHIuYXNwP2Zpb-GVpZD0yNTA1NyZsYW5nPUVO&xsl=aHR0cDovL3NlbW-FudGljcGFjZS5uZXRQvWHNsdC9QZGYvWFJlZi1XRRC1BVC1Y-TUwyUERGLnhzbA==&xsltparams=ZmlsZWlkPTI1MDU3>. Hänvisat 21.2.2020.
5. Connor S, Bermedo M. 2014. Global atlas of Palliative Care. WHO Global Atlas of Palliative Care at the End of Life. Worldwide Palliative Care Alliance and World Health Organization. Tillgänglig: https://www.who.int/nmh/Global_Atlas_of_Palliative_Care.pdf Hänvisat 21.2.2020.
6. World Health Organization. Executive Board, 134. (2014). Strengthening of palliative care as a component of integrated treatment within the continuum of care. Tillgänglig: <https://apps.who.int/iris/handle/10665/173012>. Hänvisat 21.2.2020.
7. Tutkimus elämän loppuvaiheen hoidosta: koulutusta tarvitaan lisää Suomen ohella monessa maassa. Hämtad från: <https://thl.fi/-/tutkimus-elaman-loppuvaiheen-hoidosta-koulutusta-tarvitaan-lisaa-suomen-ohella-monessa-maassa>.
8. <https://www.palliativisenkoulutuksenkehittaminen.fi/>